

УглеХимический журнал

2

Научно-технический
журнал

Выходит шесть номеров в
год

Основан в сентябре 1993 г.

У ЧРЕДИТЕЛИ:

Украинская научно-
промышленная
ассоциация
УКРКОКС

ГОСУДАРСТВЕННОЕ
ПРЕДПРИЯТИЕ
«УКРАИНСКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ
УГЛЕХИМИЧЕСКИЙ
ИНСТИТУТ
(УХИН)»

Государственное
предприятие

"Государственный институт
по проектированию
предприятий
коксохимической
промышленности"
(ГП "Гипрококс")

Журнал входит в перечень
изданий для публикации тру-
дов соискателей ученых сте-
пеней.

При перепечатке материалов
ссылка на журнал
обязательна.

За содержание рекламных
материалов редакция
журнала ответственности
не несет.

Цена договорная.

Содержание

стр.

Секція І. Переробка твердих горючих копалин	
<i>Абоулін С.Ю., Орианський Ю.Р.</i> Газифікація вуглецевмісної сировини з використанням плазм.....	5
<i>Балаєва Я.С.</i> Обґрунтування взаємозв'язку властивостей вугілля з найвищою теплотою згоряння та максимальною вологоємністю.....	6
<i>Білець Д.Ю., Карножицький П.В., Карножицький П.П., Мирошніченко І.В.</i> Переробка кам'яновугільних фусів з отриманням генераторного газу.....	7
<i>Данило І.І., Крутько І.Г.</i> Спінювання модифікованого пеку комплексним газотворювачем.....	8
<i>Демчук Ю.Я., Гунька В.М., Пиш'єв С.В., Липко Ю.В.</i> Бітуми, модифіковані феноло-крезоло-формальдегідними смолами, одержаними з побічних продуктів переробки вугілля.....	9
<i>Збіковський Є.І., Збіковський О.І., Гвоздь Є.С.</i> Диверсифікація коксохімічного виробництва з використанням технології виробництва бездимного твердого палива.....	10
<i>Збіковський Є.І., Збіковський О.І., Очкурова К.М.</i> Очищення стічних вод коксохімічного виробництва перед «мокрим» гасінням коксу.....	11
<i>Збіковський Є.І., Циганкова К.С.</i> Удосконалення технології газифікації твердого палива з метою отримання синтез-газу.....	12
<i>Зеленський О.І.</i> Вплив добавок карбиду бору у вугільній шихті на якість одержуваного металургійного коксу.....	13
<i>Кірбаба В.В., Фідюнов О.Л.</i> Показники емісії (питомі викиди) забруднюючих речовин при роботі коксових батарей на тривалій період коксування НА ПРАТ «АКХЗ».....	14
<i>Козак Л.А., Орианський Ю.Р.</i> Технологічні процеси одержання рідких продуктів шляхом гідрогенізації вугілля. <i>Кормер М.В., Шмельцер К.О., Лялюк В.П., Ляхова І.А.</i> Протидія змерзання вугілля шляхом обробки сумішами солей органічного походження.....	15
<i>Крутько І.Г., Явір К.Б., Каулін В.Ю.</i> Вивчення впливу ацетону на стабільність пекокомпозиції.....	16
<i>Макаруч В.М., Кривошеєв С.І., Квіцинський В.О., Хілько І.М., Фатєєв А.І.</i> Теплофізичні та кінетичні характеристики горіння солоного вугілля.....	17
<i>Мирошніченко Д.В.</i> Ефективне використання окисненого вугілля для виробництва доменного коксу.....	18
<i>Назаров В.М., Таран С.В.</i> Захист коксового вугілля механічними інгібіторами окиснення.....	19
<i>Ніколайчук Ю.В.</i> Температура займання вугілля, вугільні суміші, питання адитивності.....	20
<i>Пиш'єв С.В., Швед М.С., Присяжний Ю.В., Сазан О.О.</i> Вплив тривалості на процес одержання сировини для виробництва піловугільного палива з високосірчистого низькометаморфзованого вугілля.....	21
<i>Рудика В.І., Кравченко С.А., Соловйов М.А., Малина В.П.</i> Глобальне потепління як стримуючий фактор росту споживання вуглеводнів і шляхи його подолання.....	22
<i>Рудика В.І., Цимбал А.О., Орианський Ю.Р.</i> Створення високотехнологічного комплексу з виробництва синтетичного моторного палива.....	23
<i>Сінкевич І.В.</i> Визначення перспективних способів очищення стічних вод коксохімічного виробництва.....	24
<i>Скрипник Є.О.</i> Грануляція відходів флотажі вугілля.....	25
<i>Сорокін Є.Л.</i> Розширення сировинної бази коксування за рахунок використання слабоспікливого малометаморфзованого вугілля у вугільній шихті.....	26
<i>Тишук В.Ю., Ковальова І.Б.</i> Пілоподавлення при підготовці вугілля до коксування.....	27
<i>Тишук В.Ю., Ковальова І.Б.</i> Спосіб пілоуловлювання при сухому вивантаженні коксу з печі.....	28
<i>Фатєєв С.В.</i> Коксування вугільних шихт з підвищеним вмістом газового вугілля.....	29
<i>Фідюнов О.Л., Бурда А.С.</i> Досвід по експлуатації коксових батарей в аварійних ситуаціях на ПРАТ «АКХЗ».....	30
<i>Шендрік Т.Г., Гапоніч Л.С.</i> Викиди рутілу на українських вугільних ТЕС.....	31
<i>Шмельцер К.О., Лялюк В.П., Соколова В.П., Ладуца О.О.</i> Вплив ступеню подрібнення вугільних шихт з високим вмістом жирного вугілля на міцність доменного коксу.....	32
Секція ІІ. Нафтопереробка і нафтохімія, хіміологія пально-мастильних матеріалів	
<i>Баб'як Л.В., Шишак О.В.</i> Каталітичне перетворення фракції С ₄ продуктів піролізу вуглеводневої сировини.....	33
<i>Босоявленська О.В., Туркман І.А.</i> Показники якості компресорних олиф.....	34
<i>Григорів А.Б.</i> Отримання захисних мастил шляхом термодеструктивної переробки поліетиленових виробів – твердих побутових відходів.....	35
<i>Карножицький П.В., Пазченко В.В., Білець Д.Ю.</i> Дослідження впливу оксигенатів на величину октанового числа автомобільних бензинів.....	36
<i>Корчак Б.О., Червінський Т.І., Гринишин О.Б., Козут О.В.</i> Спосіб регенерації відпрацьованих мінеральних моторних олиф карбамідом.....	37
<i>Лаєрова І.О., Саїд А.В., Владиміренко В.В.</i> Експериментальні дослідження кавітаційної обробки нафтопродуктів.....	38
<i>Мардуненко О.О.</i> Отримання полімервмісних бітумів.....	39
<i>Сатер Набіль, Григорів А.Б., Тульська А.Г.</i> Діелектричний контроль глибини вилучення дистильованих фракцій на установках первинної переробки нафти.....	40
<i>Назурський А.О., Гринишин О.Б., Хлібичин Ю.Я.</i> Одержання модифікованого бітуму з використанням каучуку СБС для покривельних матеріалів.....	41
	42

© ГП «УХИН», «Углехимический журнал», 2018
ISSN 1681-309X

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ АЦЕТОНУ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ПЕКОКОМПОЗИТУ

© І.Г. Крутько¹, К.Б. Явір², В.Ю. Каулін³

Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет», 85300, м. Покровськ, пл. Шибанкова, 2, Україна

¹ Крутько Ірина Григорівна, канд. техн. наук, доц., с.н.с., доцент кафедри «Хімічні технології», e-mail: poshukdoc@gmail.com² Явір Катерина Борисівна, м.н.с. кафедри «Хімічні технології», e-mail: ekaterinayavir@ukr.net³ Каулін В'ячеслав Юрійович, канд. техн. наук, доцент кафедри «Хімічні технології», e-mail: kaulinvu@ukr.net

Вивчено вплив ацетону на стійкість пекокомполімеру при температурі 20-22 °С. Визначено, що після витримки спостерігається зміна поверхні матеріалу, інтенсивне збільшення його маси, об'єму, ступеня і швидкості набрякання, що вказує на нестійкість пекокомполімеру до ацетону.

Ключові слова: пекокомполімер, кам'яновугільний пек, ацетон, стабільність

*****

Пекокомполімер – це багатокомпонентна дисперсно-гетерогенна система, де роль дисперсійного середовища виконує модифікований активними полімерами кам'яновугільний пек (пекополімерна матриця), а дисперсної фази – наповнювач [1,2]. Вивчення стійкості пекокомполімеру при дії на нього рідких органічних середовищ є необхідним завданням для визначення експлуатаційних можливостей нового матеріалу.

Зразок пекокомполімеру, отриманий на дослідно-промисловій установці, було досліджено на вплив ацетону. Експерименти проводилися згідно з ГОСТом 12020 (MS ISO 175) [3]. Суть методу полягає у визначенні зміни маси і лінійних розмірів зразків матеріалу в ненапруженому стані після витримки впродовж певного періоду часу в агресивному середовищі. Зразки витримувалися в ацетоні при температурі 20-22 °С впродовж 120 хвилин.

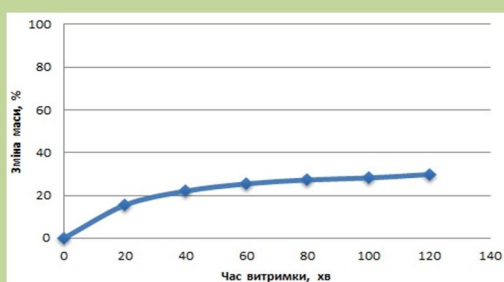

Рис.1 Зміна маси зразка пекокомполімеру після витримки в ацетоні

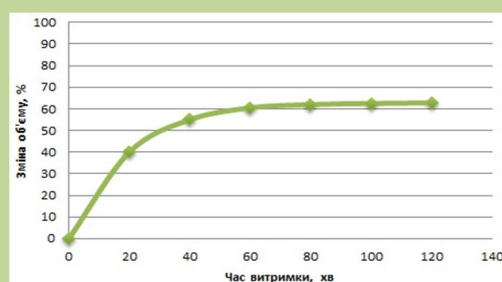

Рис.2 Зміна об'єму зразка пекокомполімеру після витримки в ацетоні

З отриманих даних видно, що впродовж перших 20-40 хвилин спостерігається інтенсивне збільшення маси на 15-22% і об'єму на 40-55% зразків пекокомполімеру в результаті дії ацетону. Після витримки впродовж 2 годин відносна маса зразків збільшилася на 30 %, об'єм – на 63 %, а зразки стали м'якшими і рихлими. На підставі експериментальних даних визначено коефіцієнт дифузії $3,2 \cdot 10^{-6} \text{ см}^2/\text{с}$; коефіцієнт сорбції $0,38 \text{ г}/\text{см}^3$, коефіцієнт проникності $1,2 \cdot 10^{-6} \text{ г} \cdot \text{см}/(\text{см}^2 \cdot \text{с})$ ацетону. Зміна поверхні, інтенсивне збільшення маси, об'єму, ступеню набрякання пекокомполімеру вказують на його нестійкість до дії ацетону при кімнатній температурі.

Бібліографічний список

1. Крутько І.Г. Вплив хімічних добавок на груповий склад кам'яновугільного пеку / І.Г. Крутько, В.Ю. Каулін // Наукові праці ДонНТУ. Серія: Хімія і хімічна технологія, 2009. - №12 (144). – С. 127-131.
2. Крутько І.Г. Testing of modified coal tar pitch as polymer matrix in composite materials / І.Г. Крутько, В.Ю. Каулін, К.О. Сашук // Наукові праці ДонНТУ, Серія: Хімія і хімічна технологія. – 2013. – № 2 (21) – С. 161-168.
3. ГОСТ 12020. Методы определения стойкости к действию химических сред. (Plastics. Testing methods of plastics resistance to chemical substances, 1997. – 23 с.

STUDY OF THE INFLUENCE OF ACETONE ON THE STABILITY OF PITCH COMPOSITE

© I. Krutko, PhD in technical sciences, K. Yavir, V. Kaulin, PhD in technical sciences (DonNTU)

The influence of acetone on the stability of the pecocomposite at a temperature of 20-22 °C was studied. It is determined that after exposure, there is a change in the surface of the material, an intensive increase in its mass, volume, degree and swelling velocity, indicating instability of the pitch composite to acetone.

Keywords: pitch composite, coal tar pitch, acetone, stability.